

МОНГОЛ УЛС
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ

2014 оны 10 сарын 21 өдөр

Дугаар 343

Улаанбаатар хот

“Үнэт цаасны зах зээлийн өөрийгөө зохицуулах байгууллага болон зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг батламжлах, бүртгэх тухай заавар” батлах тухай

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6.1.2, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 63.1.2 дахь заалтыг тус тус үндэслэн Санхүүгийн зохицуулах хорооноос ТОГТООХ нь:

1. “Үнэт цаасны зах зээлийн өөрийгөө зохицуулах байгууллага болон зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг батламжлах, бүртгэх тухай заавар”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Өөрийгөө зохицуулах байгууллага болон зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг батламжлах, бүртгэх асуудлыг батлагдсан зааврын хүрээнд зохион байгуулахыг Үнэт цаасны газар /Т.Жамбаажамц/-г үүрэг болгосугай.

3. Зааврын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, олон нийтэд мэдээлэхийг Ажлын алба /Х.Бум-Эрдэнэ/-нд даалгасугай.

ДАРГА

Д.БАЯРСАЙХАН

000408

**ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ӨӨРИЙГӨӨ ЗОХИЦУУЛАХ БАЙГУУЛЛАГА БОЛОН
ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ЭТГЭЭДИЙН ДҮРЭМ, ЖУРМЫГ
БАТЛАМЖЛАХ, БҮРТГЭХ ТУХАЙ ЗААВАР**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү заавраар Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 49.1.4-д заасны дагуу арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо хадгаламжийн байгууллагын дүрэм, журмыг батламжлах, мөн хуулийн 72.2-т заасны дагуу өөрийгөө зохицуулах байгууллага болон зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид “Хороо” гэх/ бүртгэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Хорооны дүрэм, журмын батламжлах, бүртгэх ажиллагаа нь дараах гурван төрөлтэй байна:

1.2.1. Арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо, хадгаламжийн байгууллагын дүрэм, журмыг батламжлах;

1.2.2. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 72 дугаар зүйлд заасны дагуу өөрийгөө зохицуулах байгууллагын дүрэм, журмыг бүртгэх;

1.2.3. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.1-24.1.5, 24.1.10, 24.1.12, 24.1.13-т заасан зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг бүртгэх, мэдээллийн санд хадгалах.

**Хоёр. Арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо, хадгаламжийн байгууллагын
дүрэм, журмыг батламжлах**

2.1. Арилжаа эрхлэх байгууллага нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 49.1.2, Хорооны 2013 оны 506 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны зах зээлд зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн тухай журам”-ын 3.2 дахь хэсэгт заасан гишүүд нь дагаж мөрдөх үүрэг бүхий дараах дүрэм, журмыг Хорооны даргын тушаалаар батламжлуулна:

2.1.1. Үнэт цаасны арилжааг зохион байгуулах журам;

2.1.2. Үнэт цаасны арилжаанд үнэт цаасыг оруулах журам;

2.1.3. Үнэт цаасны арилжааны гэрээ байгуулах, бүртгэх журам;

2.1.4. Үнэт цаасны арилжааны гэрээг биелүүлэх журам;

2.1.5. Үнэт цаасны арилжааны хяналтын журам;

2.1.6. Үнэт цаасны бүртгэлийн журам;

2.1.7. Үнэт цаасны арилжаа эрхлэхэд шаардлагатай бусад дүрэм, журам.

2.2. Арилжаа эрхлэх байгууллагын батламжлуулахаар Хороонд ирүүлсэн дүрэм, журам нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

2.2.1. компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлаар батлуулсан байх;

2.2.2. дүрэм, журмын төслийг боловсруулах шатанд Хороо, төлбөр тооцоо хадгаламжийн байгууллага болон гишүүн байгууллагуудын саналыг авч тусгасан байх;

2.2.3. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон тус Хорооны холбогдох дүрэм, журмын

зохицуулалттай нийцсэн байх.

2.3. Төлбөр тооцоо, хадгаламжийн байгууллага нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон Хорооны 2013 оны 506 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны зах зээлд зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн тухай журам”-ын 3.3, 3.4, 3.5 дахь хэсэгт заасан гишүүд нь дагаж мөрдөх үүрэг бүхий дараах дүрэм, журмыг Хорооны даргын тушаалаар батламжлуулна:

2.3.1. үнэт цаасны төлбөрийн эрсдлийн удирдлагын журам;

2.3.2. хөрөнгө оруулагчдыг үнэт цаасны төлбөр, тооцооны үйл ажиллагаатай холбоотой болзошгүй эрсдлээс хамгаалах сан байгуулах, сангийн хөрөнгийг захиран зарцуулах нөхцлийг тусгасан дотоод журам;

2.3.3. үнэт цаасны арилжааны болон арилжааны бус хэлцлийн төлбөр, тооцоог хийж гүйцэтгэх журам;

2.3.4. мэдээллийн сангийн бүрдэл, хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавих тухай журам;

2.3.5. үнэт цаасны тооцооны үйл ажиллагааны журам;

2.3.6. үнэт цаасны хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэх нэгжийн чиг үүргийг онцгойлон заасан үйл ажиллагааны журам;

2.3.7. үнэт цаасны хадгаламж, мэдээллийн сангийн бүрдэл, хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавих журам;

2.3.8. төлбөр тооцоо, хадгаламжийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд шаардлагатай бусад дүрэм, журам.

2.4. Төлбөр тооцоо, хадгаламжийн байгууллагын батламжлуулахаар Хороонд ирүүлсэн дүрэм, журам нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

2.4.1. компанийн төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлаар батлуулсан байх;

2.4.2. дүрэм, журмын төслийг боловсруулах шатанд Хороо, арилжаа эрхлэх байгууллага болон гишүүн байгууллагуудын саналыг авч тусгасан байх;

2.4.3. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон тус Хорооны холбогдох дүрэм, журмын зохицуулалттай нийцсэн байх.

2.5. Арилжаа эрхлэх болон төлбөр тооцоо, хадгаламжийн байгууллагын дүрэм, журам нь энэхүү зааврын 2.2, 2.4-д заасан шаардлагыг хангаагүй нөхцөлд Хорооны дарга батламжлахаас татгалзаж, энэ талаар албан бичгээр мэдэгдэнэ.

Гурав. Өөрийгөө зохицуулах байгууллага болон зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг бүртгэх тухай

3.1. Өөрийгөө зохицуулах байгууллагын Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон Хорооны 2014 оны 252 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Өөрийгөө зохицуулах байгууллагыг бүртгэх тухай журам”-ын хүрээнд батлахаар заасан дараах дүрэм, журмыг Хорооны дарга тушаалаар бүртгэнэ.

3.1.1. гишүүнээр элсүүлэхэд тавих шаардлага, гишүүнчлэлийн хураамж, гишүүнчлэлийг түдгэлзүүлэх, гишүүнээс хасах журам;

3.1.2. гишүүд, тэдгээрийн ажилтнуудын үйл ажиллагаанд баримтлах мэргэжлийн ёс зүйн дүрэм;

3.1.3. гишүүдийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих болон гомдол, маргааныг хянан шийдвэрлэх журам;

3.1.4. өөрийгөө зохицуулах байгууллагын удирдлага зохион байгуулалт үйл ажиллагааны журам;

3.1.5. гишүүдэд сургалт явуулах, мэргэшлийн ур чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ зохион байгуулах журам;

3.1.6. зах зээлийг урвуулан ашиглах, дотоод мэдээлэл ашиглан арилжаанд оролцохоос урьдчилан сэргийлэх зэрэг шударга арилжааг дэмжих чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах журам;

3.1.7. өөрийгөө зохицуулах байгууллага үйл ажиллагаагаа эрхлэхэд шаардлагатай бусад холбогдох дүрэм, журам.

3.2. Өөрийгөө зохицуулах байгууллагын бүртгүүлэхээр Хороонд ирүүлсэн дүрэм, журам нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

3.2.1. өөрийгөө зохицуулах байгууллагын бүх гишүүдийн хурлаар хэлэлцэж баталсан байх;

3.2.2. дүрэм, журмыг боловсруулах шатанд Хороо болон арилжаа эрхлэх, төлбөр тооцоо хадгаламжийн байгууллагын саналыг авч тусгасан байх;

3.2.3. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Төрийн бус байгууллагын тухай хууль болон Хорооны холбогдох дүрэм, журамд нийцсэн байх.

3.3. Энэхүү зааврын 3.2 дэх хэсэгт заасан шаардлагыг хангаагүй нөхцөлд Хорооны дарга бүртгэхээс татгалзаж, энэ талаар албан бичгээр мэдэгдэнэ.

Дөрөв. Зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг бүртгэх тухай

4.1. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 24.1.1-24.1.5, 24.1.10-24.1.12,13-д заасан зохицуулалттай этгээдийн дүрэм, журмыг Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 57.1.7, 63.1.11-д заасны дагуу Хорооны үнэт цаасны газар хянаж, мэдээллийн санд бүртгэнэ.

4.2. Зохицуулалттай этгээд нь Хорооны 2013 оны 506 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Үнэт цаасны зах зээлд зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн тухай журам”, мөн Хорооны 2014 оны 8 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Хөрөнгө оруулалтын менежментийн үйл ажиллагаа эрхлэх, тусгай зөвшөөрлийн болон үйл ажиллагааны журам”, Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга, Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2014 оны 7 дугаар

сарын 03-ны өдрийн 85/А-106 дугаар хамтарсан тушаалаар батлагдсан “Кастодианы тусгай зөвшөөрлийн болон үйл ажиллагааны журам”-ын дагуу баталж, үйл ажиллагаанд мөрдөхөөр заасан дүрэм, журмыг Хорооны Үнэт цаасны газарт бүртгүүлэхээр ирүүлнэ.

4.3. Зохицуулалттай этгээдийн бүртгүүлэхээр Хороонд ирүүлсэн дүрэм, журам нь дараах шаардлагыг хангасан байна:

4.3.1. компанийн эрх бүхий этгээдийн шийдвэрээр дүрэм, журмыг баталсан байх;

4.3.2. хөрөнгө оруулагч, харилцагчдын хууль ёсны эрх ашигт нийцсэн, тэдгээрийн эрх ашгийг зөрчсөн шинжтэй зохицуулалтыг агуулаагүй байх;

4.3.3. Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон Хорооны холбогдох дүрэм, журамд нийцсэн байх.

4.4. Энэхүү зааврын 4.3-т заасан шаардлагыг хангасан тохиолдолд зохих журмын дагуу мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэнэ.

4.5. Энэхүү зааврын 4.3-т заасан шаардлагыг хангаагүй дүрэм, журмыг бүртгэхээс татгалзан, компанийн эрх бүхий албан тушаалтанд Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль болон Хорооны холбогдох дүрэм, журамд нийцүүлэх хугацаатай үүрэг, даалгаврыг хүргүүлнэ.

Тав. Бусад

5.1. Арилжаа эрхлэх болон төлбөр тооцоо, хадгаламжийн байгууллага нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, энэхүү зааварын дагуу батлахаар заасан дүрэм, журам тэдгээрт оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг Хороогоор батламжлуулснаар хүчин төгөлдөр болно.

5.2. Өөрийгөө зохицуулах байгууллага болон зохицуулалттай этгээд нь Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Хорооны холбогдох дүрэм, журмын дагуу батлахаар заасан дүрэм, журам тэдгээрт оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг Хороонд бүртгүүлснээр хүчин төгөлдөр болно.

5.3. Энэхүү зааврын 2.1, 2.3, 3.1-т заасан дүрэм, журмыг Хорооны даргаар батламжлуулж, бүртгүүлээгүй тохиолдолд дээрх дүрэм, журмыг хүчин төгөлдөр бус гэж тооцож, буруутай этгээдэд Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн 89.1.9-т заасны дагуу захиргааны хариуцлага ногдуулна.

5.4. Энэхүү зааврын 4.2-т заасан дүрэм, журмыг Хорооны үнэт цаасны газарт бүртгүүлээгүй тохиолдолд зөрчил гаргасан этгээдийн үнэт цаасны зах зээлд зохицуулалттай үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх арга хэмжээ авна.

--- оОо ---